

Platt Otello och magisk Petrenko i Baden-Baden

Festspielhaus, Baden-Baden, 19 april 2019

Giuseppe Verdi: Otello

Festspielhaus, Baden-Baden, 20 april 2019

Giuseppe Verdi: Messa da Requiem

Festspielhaus, Baden-Baden, 21 april 2019

Verk av Ludwig van Beethoven och Peter Tjajkovskij

Efter att ha avslutat sin medverkan i påskfestspelen i Salzburg spelar **Berliner Philharmoniker** sedan 2013 i påskfestspelen i Baden-Baden som man gästar varje år. Programmet består vanligtvis av en nyproducerad opera och ett antal konserter där världsartister inom den klassiska musiken får visa upp vad de går för i den lilla staden i Baden-Württemberg. Under påskhelgen i år kunde man uppleva tre olika framföranden där Berliner Philharmoniker är gemensam nämnare och med dirigentlegendarer som **Zubin Mehta** och **Riccardo Muti**, och även orkesterns kommande chefsdirigent **Kirill Petrenko**, på pulten.

Normalt sett brukar chefsdirigenten leda festivalens operaproduktion, som

Simon Rattle har gjort 2013 till 2018, men så är inte fallet i år. Möjligtvis kan det bero på att årets operaproduktion avser **Giuseppe Verdis** *Otello*, som Petrenko dirigerade så sent som i december i **Amélie Niermeyers** nyuppsättning på Bayerische Staatsoper i München. Från början skulle **Daniele Gatti** ha dirigerat operan, men ersattes senare av Zubin Mehta.

Mehta har ju dirigerat Verdi i årtal och bör egentligen känna sig bekväm med uppgiften, men tyvärr visar resultatet allt annat än det. Med ett lamt tempo river han sönder operan i små fragment och det finns ingen spänning, dramatik eller flöde i hans tolkning, som redan från stormen i början av operan känns som ett sömnpiller. Detta är inte bara synd med tanke på Verdis musik, utan även med hänsyn tagen till den höga kvalitén hos Berliner Philharmoniker, som tyvärr bara har att följa sin dirigent.

Ett ännu större misslyckande med att förvalta Verdis mästerverk bjuder den engelske regissören **Robert Wilson** på. Han behandlar karaktärerna som någon slags klippdockor utan minsta förekomst av mänsklig interaktion. Istället försöker han skapa någon typ av ljusspel som tidigt faller platt då det varken lyckas understryka handling eller förmedla något sammanhang. På solistsidan imponerar ingen heller för den delen, och till det får man lägga till de extremt begränsade möjligheter till egen gestaltning som Wilsons usla personregi medför för sångarna.

Verdis *Otello* i Baden-Baden © Lucie Jansch

Den enda som gör en sångmässigt godkänd insats är **Vladimir Stoyanov** som Jago, dock utan att hitta någon intressant och helt övertygande tolkning i rollen. **Sonya Yoncheva** gjorde en fenomenal Medea i Berlin i höstas (läs recensionen här), men hennes röst är alldeles för enformig och oflexibel för att kunna passa in i en roll av en helt annan karaktär. Hennes sopran har en fin mörk klang, men tycks inte konstruerad för långa linjer och eleganta legati, istället får man höra ett konstant wobblande.

I en intervju inför produktionen beskrev **Stuart Skelton** rollen Otello som "Mount Everest" för en dramatisk tenor, men tyvärr visar det sig att hans resurser inte räcker längre upp än Kebnekaise. Rösten är osmidig, registerövergångarna flyter onormalt och det övre registret är allt annat än stabilt då rösten spricker på de flesta höjdttonerna. Skelton må ha kraft i mellanläget och en klang som egentligen passar rollen utmärkt, men han saknar tekniken för att göra en godkänd Otello.

Efter en denna besvikelse blir förhoppningarna på nästkommande kväll desto större. Med **Riccardo Muti**, Berliner Philharmoniker och Bayerska radions kör samt solister som **Vittoria Yeo** (sopran), **Elina Garanča** (mezzosopran), **Francesco Meli** (tenor) och **Ildar Abdrazakov** (bas) kan man förvänta sig ett mycket bra framförande av **Verdis** *Requiem*, och resultatet blir också fantastiskt.

Framförandet av **Verdis Requiem** © Monika Ritterhaus

Orkesterspelet är mäktigt, dynamiskt och flödar oavbrutet från början till slut. Muti får verkligen orkestern att spela på liv och död. Kören sjunger med en fin tät klang, laddad kraft och sublim innerlighet, inte minst i de lågmälda partierna. Av solisterna, som alla gör solida insatser, kanske Elīna Garanča sticker ut mest med sin varma, uttrycksfulla mezzo.

Påskdagens kväll bjuder på ren symfonisk musik med **Ludwig van Beethovens** andra pianokonsert och **Peter Tjajkovskijs** femte symfoni på programmet. Denna gång får orkesterns kommande chefsdirigent Kirill Petrenko själv leda orkestern, och vid flygeln finns en världspianist i **Lang Lang**.

Även om jag under de senaste åren har hört många pianister på absolut världsnivå som **Evgeny Kissin**, **Yuja Wang**, **Khatia Buniatishvili** och **Daniil Trifonov**, så blir jag nästan chockad av hur överlägsen Lang Lang är rent tekniskt. Han spelar med en häpnadsväckande dynamik och har en otrolig förmåga att låta varenda ton i pianostämman vara självständig. Men är tolkningarna intressanta? Knappast. Tyvärr är det rätt tröttande i längden och det mesta i Beethovens konsert känns bara som ren popularisering. Personligen kan jag inte hitta något som helst djup i hans spel, även om det ibland kan vara underhållande.

Lang Lang och Kirill Petrenko © Monika Rittershaus

Efter paus är det dags för Tjajkovskijs femte symfoni, och nu förstår man varför just Petrenko valdes för att efterträda Simon Rattle. Mellan Petrenko och Berlinarna uppstår en magisk kemi som genast sätter sitt avtryck i varje fras i Tjajkovskijs mörka symfoni. Petrenko hittar en exemplarisk kombination av precision och intensitet och orkestern spelar så det ryker på scenen, utan att på minsta sätt rubba helheten. Det är bara att se fram emot samarbetet mellan dessa två parter som har alla förutsättningar för att bli mycket lyckat.

Yehya Alazem

Giuseppe Verdi: Otello (Nyproduktion)

Festspielhaus, Baden-Baden, 19 april 2019 (Premiär 13 april 2019)

Regi/Scenografi/Ljus: **Robert Wilson**

Dirigent: **Zubin Mehta**

Berliner Philharmoniker & Philharmonia Chor Wien

Otello: **Stuart Skelton**

Desdemona: **Sonya Yoncheva**

Jago: **Vladimir Stoyanov**

Giuseppe Verdi: Messa da Requiem

Festspielhaus, Baden-Baden, 20 april 2019

Dirigent: **Riccardo Muti**

Berliner Philharmoniker & Chor des Bayerischen Rundfunks

Sopran: Vittoria Yeo

Mezzosopran: Elina Garanča

Tenor: Francesco Meli

Bas: Ildar Abdrazakov

Festspielhaus, Baden-Baden, 21 april 2019

Ludwig van Beethoven: Pianokonsert nr 2 i B-dur

Peter Tjajkovskij: Symfoni nr 5 i e-moll

Berliner Philharmoniker

Dirigent: **Kirill Petrenko**

Piano: **Lang Lang**